

Nr 29

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om avdrag vid inkomstbeskattningen för s. k. garantiskuld.

(2:a avd.)

Yrkande

I motionen II: 422 av herr *Regnéll* yrkas att riksdagen beslutar att s. k. garantiskuld skall anses utgöra en vid inkomstbeskattningen avdragsgill kostnad och att vederbörande utskott utarbetar härför erforderlig författningstext.

Gällande bestämmelser m. m.

Kommunalskattelagen (KL) saknar bestämmelser som närmare reglerar rätten till avdrag för avsättning till garantifond. I de fall avdrag medges grundas avdragsrätten på det allmänna stadgandet i 20 § KL att alla kostnader för förvärvande och bibehållande av intäkter i en förvärvskälla är avdragsgilla.

Frågan om avdrag för avsättning till garantifond bedöms i svensk rättspraxis restriktivt. Avdrag torde i allmänhet medges endast i det fall garantiåtagandet är av särskild art och omfattning. Förlustrisken skall vara betydande och den skall kunna styrkas. För normalt påräkneliga risker medges inte någon avsättning till garantifond.

Riksskattenämnden har i särskild anvisning från 1966 (RN Ser I nr 1/1967 p. 2) uttalat att entreprenör som haft kostnader för entreprenadarbeten på annans fastighet skall ha rätt till avdrag för avsättning för garantirisker med 3 % av entreprenadsumman såvitt avser bostads- och kontorsbyggnader av mera konventionell typ och med 5 % av entreprenadsumman såvitt avser andra entreprenader. Samma år har riksskattenämnden i anvisningar angående värdesättningen vid inkomsttaxeringen av lager m. m. hos värme- och sanitetsinstallationsföretag uttalat (RN Ser I nr 1/1966 p. 3) att i fråga om sådana företag avsättning för garantirisker bör godtas med 5 % av fakturerade belopp, oberoende av om fråga är om arbete på entreprenad eller på löpande räkning samt oberoende av typ av fastighet på vilken arbetet utförts. I båda fallen gäller som förutsättning att fråga är om arbeten förenade med garanti för vilka vinstberäkning skett och att garantitiden inte utgått på balansdagen.

Ett yrkande av samma innebörd som i motionen II:422 prövades av riksdagen år 1968. Yrkandet avvisades på förslag av bevillningsutskottet (BeU 1968: 22). Utskottet framhöll i sitt yttrande att utskottet var medvetet om att bedömningen av frågan om ett garantiåtagande skall medföra avdragsrätt vid taxeringen i praxis bedömdes restriktivt. Enligt utskottets mening skulle det otvivelaktigt vara till fördel om avdragsrätten på förevarande område kunde regleras i lagstiftningen och närmare anknytas till vad som från företagsekonomiska och redovisningsmässiga synpunkter framstod som lämpligt. Med hänsyn till att frågan om rätt till avdrag för avsättning till garantifond i första hand borde prövas av den företagsskatteutredning som då ännu inte avslutat sitt arbete ansåg sig utskottet emellertid böra avstyra bifall till motionsyrkandet.

Motivering

I många branscher förekommer att produkter säljs med långvariga garantiåtaganden. Ett exempel är taktegel. I hård försäljningskonkurrens är garantiåtaganden (mot material- eller fabrikationsfel eller mot otillfredsställande funktion i övrigt) ett viktigt försäljningsargument och förefaller därför att bli allt vanligare. Från konsumentsynpunkt är detta att hälsa med tillfredsställelse på grund av den ökade köptrygghet som garantierna innebär.

För det säljande företags del innebär arrangemanget att en garantiskuld uppstår. I vissa branscher kan sådana skulder komma att uppnå avsevärda belopp. Gällande lagstiftning synes inte innebära möjlighet för taxeringsmyndigheterna att vid inkomsttaxeringen godkänna avdrag för sådana garantiskulder (se t. ex. riksskattenämndens meddelande Ser I nr 6/1966 p. 4, där dock tre ledamöter i det relaterade förhandsbeskedet uttalade sig till förmån för avdragsrätt).

Med hänsyn till att bokföringslagen, aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar kräver att skulder skall redovisas i full omfattning vid balansräknings upprättande, borde det vara rimligt att skattelagarna återseglar detta krav också vid behandlingen av garantiskulder.

Utskottet

Frågan om rätten till avdrag för avsättning av medel till garantifond är inte närmare reglerad i svensk skattelagstiftning. I de fall avdrag medges grundas avdragsrätten på det allmänna stadgandet i 20 § KL att vid beräkning av inkomsten från särskild förvärvskälla skall avräknas alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande.

I motionen yrkas att i skattelagarna skall införas ett uttryckligt stadgande om rätt för företag att göra avdrag för garantiskulder.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen bedöms frågan

om avdrag för avsättning till garantifonder i praxis restriktivt. I fråga om byggnads- samt värme- och installationsföretag har riksskattenämnden utfärdat särskilda anvisningar enligt vilka dessa företag i viss utsträckning får avdrag för avsättning av medel till täckande av garantirisker. I andra fall har emellertid avdrag vägrats även om avsättningarna enligt vad utskottet kan bedöma gjorts av företagsekonomiska skäl.

Bevillningsutskottet har tidigare (jfr BeU 1968: 22) som sin mening uttalat att det otvivelaktigt skulle vara till fördel om avdragsrätten kunde regleras i lagstiftningen och närmare anknytas till vad som från företagsekonomiska och redovisningsmässiga synpunkter framstår som lämpligt. Utskottet vidhåller denna ståndpunkt. Det finns otvivelaktigt ett flertal företag inom vilka garantiåtaganden ingår som ett normalt led i verksamheten och för vilka det måste framstå som stötande att de vid inkomstredovisningen inte skall ha rätt att som kostnad avräkna belopp tillräckliga för att motsvara dessa åtaganden. Det kan knappast anses tillfredsställande att en för många företag så betydelsefull fråga som rätten till avdrag för garantirisker inte är reglerad i skattelagstiftningen utan skall bedömas med utgångspunkt från svårtolkade avgöranden i praxis.

Det anförda innebär emellertid inte att utskottet är berett medverka till omedelbara lagstiftningsåtgärder. Som utskottet framhöll 1968 bör avdragsrätten prövas inom ramen för en utredning rörande företagsbeskattningen. Enligt vad utskottet erfarit kommer chefen för finansdepartementet inom kort att tillsätta en sådan utredning. Utskottet förutsätter att den av motionärerna aktualiserade frågan därvid blir föremål för särskild prövning och avstyrker följaktligen lagstiftningsyrkandet i motionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen avslår motionen II: 422.

Stockholm den 17 mars 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Wärnberg (s), Tage Johansson (s), Levin (fp), Gösta Jacobsson (m), Arne Pettersson (s), Karl Pettersson (m) och Johan Olsson (ep); samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora (ep), Enarsson (m), Andersson i Södertälje (s), Sundkvist (ep) och Ericsson i Ätvidalberg (fp).